

Kollektivtrafikplan

Vännäs Kommun

2024-2027

Kollektivtrafikplan	Datum för beslut: 2024-03-26
Kommunstyrelseförvaltningen	Giltig till: 2027-12-31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Varför en kollektivtrafikplan?	3
1.1 Vännäs kommuns trafikstrategi	3
2. Kollektivtrafikens organisation i länet	3
2.1 Avtal och kostnader.....	5
3. Nuläget i Vännäs kommun	5
3.1 Aktuellt läge och statistik för tågtrafiken	6
3.2 Aktuellt läge och trafik för busstrafiken.....	8
3.3 Nuläge för kollektivtrafikens infrastruktur.....	10
4. Trafikstrategins mål och målet om hållbara resor	13
Visionen	13
Trafikstrategins mål	13
5. Vilka åtgärder genomförs för att nå målen?	13
5.1 Nationell nivå: Samhällsplanering, investeringar och samverkan	13
5.2 Regional nivå: Samhällsplanering, investeringar och samverkan	14
5.3 Lokal nivå: Samhällsplanering och samverkan	15
6. Vännäs kommuns trafikbeställning	16
6.1 Ringbilstrafik.....	17
6.2 Linjespecifikationer	17

1. Varför en kollektivtrafikplan?

Vännäs kommun har i uppdrag att årligen ta fram en plan för kollektivtrafik som ska skickas in till den regionala kollektivtrafiksmyndigheten (RKM). Kollektivtrafikplanen behandlar den del av trafiken i kommunen som är allmän kollektivtrafik och är förutom en strategisk plan, dels en uppföljning av trafikstrategins mål, dels kommunens beställning av inomkommunal kollektivtrafik för det kommande året.

Kollektivtrafikplanen för den kommande perioden 2024-2027, bygger på Vännäs kommuns trafikstrategi. Kollektivtrafikplanen ska tillsammans med trafikstrategin verka för en hållbar utveckling av Vännäs kommun och bidra till att de regionala målen för kollektivtrafiken uppnås.

1.1 VÄNNÄS KOMMUNS TRAFIKSTRATEGI

Det övergripande målet för trafikstrategin är att resor i Vännäs kommun i högre grad än idag ska vara hållbara. Det innebär att trafikens påverkan på människors hälsa och livsmiljö samt på naturmiljön ska minska. För att nå det övergripande målet har trafikstrategin fyra strategiområden:

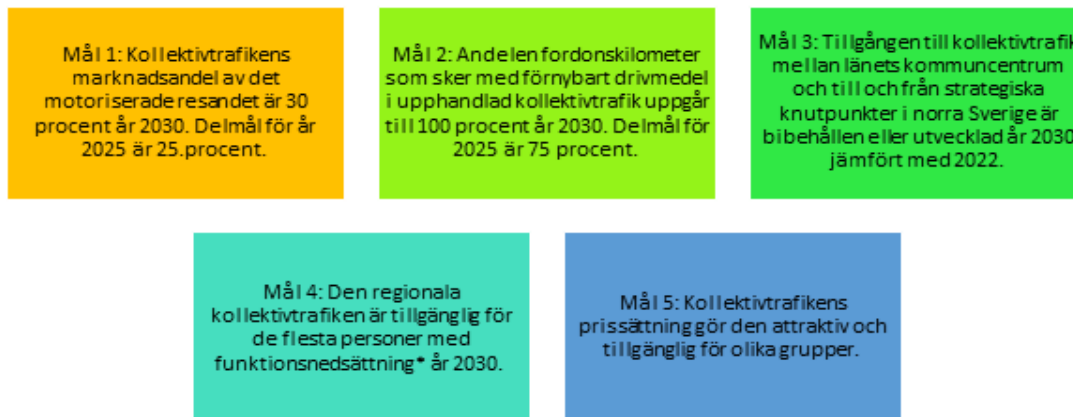
- *Planering för en hållbar kommun*, behandlar hur kommunens övergripande planeringsarbete bör ta hänsyn till trafikfrågor samt hur motorfordonstrafiken kan bli mer hållbar.
- *Hållbara korta resor*, beskriver hur resor inom och mellan tätorterna kan göras på ett hållbart sätt.
- *Goda pendlingsmöjligheter*, behandlar möjligheten att pendla till tätorterna från övriga delar av kommunen, samt till Umeå, på ett hållbart sätt.
- *Ett trafiksysteem för alla*, beskriver mål för förbättrad trygghet, trafiksäkerhet och tillgänglighet för alla kommunmedborgare till viktiga målpunkter.

2. Kollektivtrafikens organisation i länet

Den regionala kollektivtrafiken i Västerbotten planeras på en övergripande nivå av den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), som organisatoriskt ligger under Region Västerbotten.

RKM tar beslut om vilken trafik som ska upphandlas och samordnar även kollektivtrafiken med annan samhällsplanering och regional planering.

Region Västerbotten har därmed det ekonomiska och juridiska ansvaret för den samhällsbetalda regionala kollektivtrafiken. Myndigheten (RKM) ska enligt kollektivtrafiklagen ta fram ett *regionalt trafikförsörjningsprogram* för kollektivtrafiken i länet. I programmet ska det bland annat framgå mål och åtgärder för de kommande årens regionala kollektivtrafik, se nedan.

Källa: Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västerbottens län 2020-2025.*Funktionsnedsättning är den term som används i kollektivtrafiklagen.

Det är kommunerna och Region Västerbotten som tillsammans finansierar samhällsbetalad kollektivtrafik i länet. Kommunerna planerar och finansierar inomkommunal trafik medan regionen planerar och finansierar kommun- och länsgränsöverskridande trafik. Eftersom kommunerna och Region Västerbotten finansierar trafiken så har de stort inflytande över länets kollektivtrafikutbud.

Länstrafiken i Västerbotten AB, som ägs av Region Västerbotten, gör de allra flesta trafikupphandlingarna i länet på uppdrag av RKM. Länstrafiken upphandlar trafikföretag med egna bussar och personal som sköter driften. Länstrafiken ansvarar också för att kollektivtrafiken bedrivs enligt avtal samt informerar om och marknadsför trafiken. Bussgods Västerbotten är ett dotterbolag till Länstrafiken i Västerbotten som bedriver verksamhet vid Umeå, Skellefteå och Lycksele busstationer.

Norrtåg AB ägs av de regionala kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbottens-, Västernorrlands- och Västerbottens län samt av Region Jämtland Härjedalen. Norrtåg har i uppgift att planera och upphandla persontågstrafiken i de fyra nordligaste länen. Det övergripande målet är att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling i regionen samt att skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken i övrigt. Medarbetarna på Norrtåg AB kör inga tåg själva utan upphandlar operatör, alltså det företag som ska utföra trafiken. I nuvarande avtal är det Vy tåg AB som är Norrtågs operatör.

2.1 AVTAL OCH KOSTNADER

Det nuvarande inomkommunala avtalet mellan Länstrafiken i Västerbotten AB och Busspoolen i Västerbotten AB räcker från 1/1 2021 – 31/12 2029 och det är de lokala trafikföretagen Vännäs buss och Vilhelmina taxi/Sjöströms buss som genomför trafiken. I avtalet ingår alla skolskjutsturer. Transdev trafikerar den regionalt upphandlade och finansierade stomlinjetrafiken för linje 15 och linje 55.

Upphandling av anropsstyrd trafik (ringbil) görs av Reseservice på uppdrag av Region Västerbotten.

Förutom kostnader för själva utförandet av trafiken ingår även kostnader för underhåll av hållplatser i budgeten för kollektivtrafik. Väderskydd av hållplatser bekostas av kommunen och sätts upp efter önskemål och möjlighet när det gäller den inomkommunala trafiken som till största delen nyttjas av skolelever. Kostnader för hållplatser och väderskydd längs stomlinjerna delas i regel lika mellan Region Västerbotten och Vännäs kommun även om de nyttjas av inomkommunal trafik.

Länstrafikens beräknade kostnader för den inomkommunala trafiken år 2024 (avtal 374), inklusive 2,5 procents indexuppräknings, som belastar kommunstyrelseförvaltningen är 8 329 000 kr varav 7 958 000 är avsatt i den interna budgeten. Detta innebär att redan nu vi kan förvänta oss ett underskott på minst 370 tkr för 2024.

Utfallet för 2023 var 10 368 300 kr, vilket innebär ett underskott på cirka 898 500 kr jämfört med budget.

Kostnadsutvecklingen inom kollektivtrafiken har ökat till följd av lågkonjunktur och ökad inflation samt ökade drivmedelskostnader.

Länstrafiken som upphandlar trafiken förklarar hur indexuppräknings fungerar så här: På avtal 374, inomkommunala avtalet som kommunens finansierar, så är basmånaden för indexuppräknings från april 2019 när upphandlingen gjordes. Det var alltså innan inflation och kostnadsstegringar drog i gång på allvar. Därför blir uppräknings till december 2023 så stor som 30,4%, vilket också är den just nu senast kända hela prisnivån. Sannolikt blir uppräknings för januari 2024 betydligt lägre, eftersom bränslepriserna gått ned ca 20%, men den största indexkomponenten som avser arbetskostnaderna publiceras inte förrän i mitten av juni 2024.

3. Nuläget i Vännäs kommun gällande kollektivtrafik

Vännäs kommun har en areal på 534 km² och ett invånarantal på 9059 personer den 31 december 2023. Befolkningen i Vännäs ökar stadigt och trycket på att bygga fler bostäder är högt. Merparten av invånarna, cirka 70 procent (2022) bor i tätorterna Vännäs och Vännäsby.

Vännäs kommun har en tät tåg- och busstrafik mellan Vännäs, Vännäsby och Umeå. Turlistan innehåller cirka 50-talet dubbelturer på vardagar, vilket ger goda möjligheter till studie- och arbetspendling mellan dessa orter.

Längs genomfartslederna i tätorterna, väg 92 samt E12 finns daglig tillgång till stomlinjetrafik (linje 14, 63, 31, 15, 55).

Det är svårare att arbetspendla med kollektivtrafik från kommunens landsbygd in till tätorterna. Busstrafik finns med minst två dubbelturer per vardag till många byar inom kommunen men tiderna är anpassade efter skolornas tider. Den inomkommunala trafiken nyttjas i dagsläget främst av elever som åker mellan bostaden och skolan men den är allmän kollektivtrafik som alla kan åka.

Antal pendlare i Vännäs kommun, 2022¹

Vännäs	Inpendlare 2022 jmf (2021)	Utpendlare 2022 jmf (2021)	Bor och arbetar i kommunen 2022 jmf (2021)
Totalt	888 (862) – 46% (47%)	2440 (2376) - 54% (53%)	2116 (2124) – 46% (47%)
Män	481 (464) – 32 % (31%)	1380 (1353) - 58% (57%)	1004 (1020) – 42% (43%)
Kvinnor	404 (394) – 27% (26%)	1058 (1023) - 49% (48%)	1110 (1103) – 51% (52%)

Nettopendlingen är alltså negativ och innebär att fler pendlar ut än in till kommunen och som vi ser av siffrorna ovan, har den ökat något under 2021.

3.1 AKTUELLT LÄGE OCH STATISTIK FÖR TÅGTRAFIKEN

Sedan 2011 finns pendeltåg som erbjuder snabba resor till Umeå. Tåget stannar vid Vännäs resecentrum, Vännäsby hållplats, Umeå C och Umeå Ö. Restiden ligger på 18 - 27 minuter beroende på start- och slutpunkt. Kollektivtrafiken erbjuder här kortare restider än med bil. Från Umeå C och Umeå Ö är det promenadavstånd till många stora arbetsplatsområden i Umeå.

Vännäspendeln har idag cirka femton avgångar per vardag till Umeå och 11 avgångar till Vännäs.

Enligt statistik från Norrtåg ökade resandet med Vännäspendeln fram till 2014, då resandet hade en topp på 135 925 resor. Därefter minskade resandet något fram till 2016 men vände uppåt under 2017 och 2018 men under 2019 minskade resande med tåg vilket fortsatte även när pandemin slog år 2020 till samt under hela 2021.

Dieseltåget till Lycksele med tre avgångar per dag från Vännäs drogs in 2023. Nytt för året var att Norrtågs linje till/från Luleå nu ansluter Vännäs resecentrum och inte bara Vännäsby hållplats. Linjen Umeå-Vännäs är sedan december 2022 ihopslagen med Umeå-Hällnäs, efter att trafiken till Lycksele pausades. Antalet turer på sträckan Vindeln- Vännäs- Umeå med tåg har utökats och Norrtåg hade under hela 2023 en kampanj för att öka resandet på sträckan med sänkt pris på pendlarkort på sträckan Vindeln-Vännäs- Umeå.

Resestatistik för sträckan Vännäs-Umeå-Vännäs visar att resandet med tåg helt återhämtat sig och ökat rejält till 138 453 resande på sträckan, en ökning med 81

¹ Källa: Kolada/näringsliv www.kolada.se.

procent jämfört 2022 och 20 procent jämfört 2019. Resandet är nu uppe i en nivå över den vi hade före pandemin och även högre än det tidigare toppåret 2014.

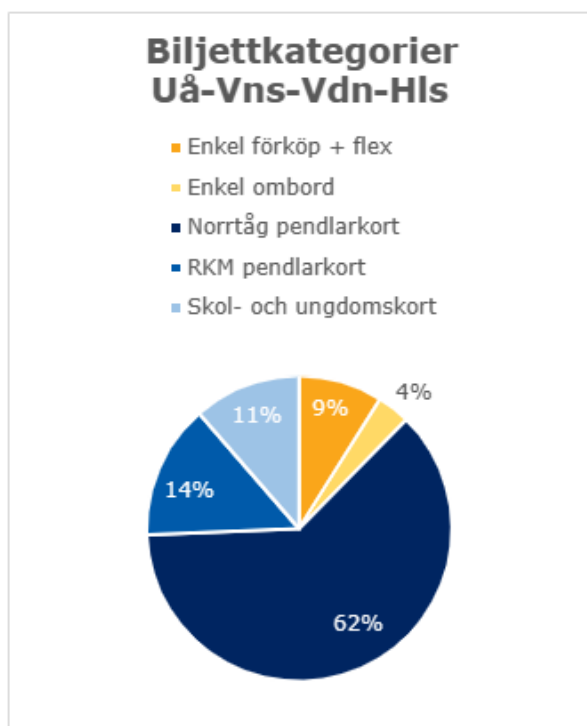
År	Totalt	jmf fg år	jmf 2019
2012	88 763		
2013	122 118	38%	
2014	135 924	11%	
2015	128 697	-5%	
2016	119 213	-7%	
2017	122 295	3%	
2018	134 436	10%	
2019	115 428	-14%	
2020	67 255	-42%	-42%
2021	59 714	-11%	-48%
2022	76 701	28%	-34%
2023	138 453	81%	20%

Tabell: Resestatistik tåg Umeå - Vännäs, exklusive Hällnäs- och Luleåtågen för att kunna göra rättvisande jämförelse över tid.

När det gäller andelen tåg som framförts (regulariteten) på sträckan Vännäs-Umeå minskade den från 94 procent 2022 till 93 procent 2023 i snitt per helår. Det var framför allt i januari 2023 som regulariteten var låg (82%).

Punktligheten för pendeltåget 2023 var i genomsnitt över året 92 procent (RT+5), vilket är något längre än det nationella målet om att 95 procent av tågen ska vara i tid, men en hög siffra vid en nationell jämförelse. Rätt Tid + 5 minuter (RT+5) innebär att ett framfört tåg måste nå sin slutstation senast 5.59 minuter efter tidtabellen för att räknas som punktligt. Källa: Norrtåg AB.

Fördelning av biljettyper ombord på pendeltåget 2023 (2022) utgjordes till 76 (65) procent av pendlarkort, följt av skol- och ungdomskort till 11 (18) procent, enkelbiljett 13 (17) procent.

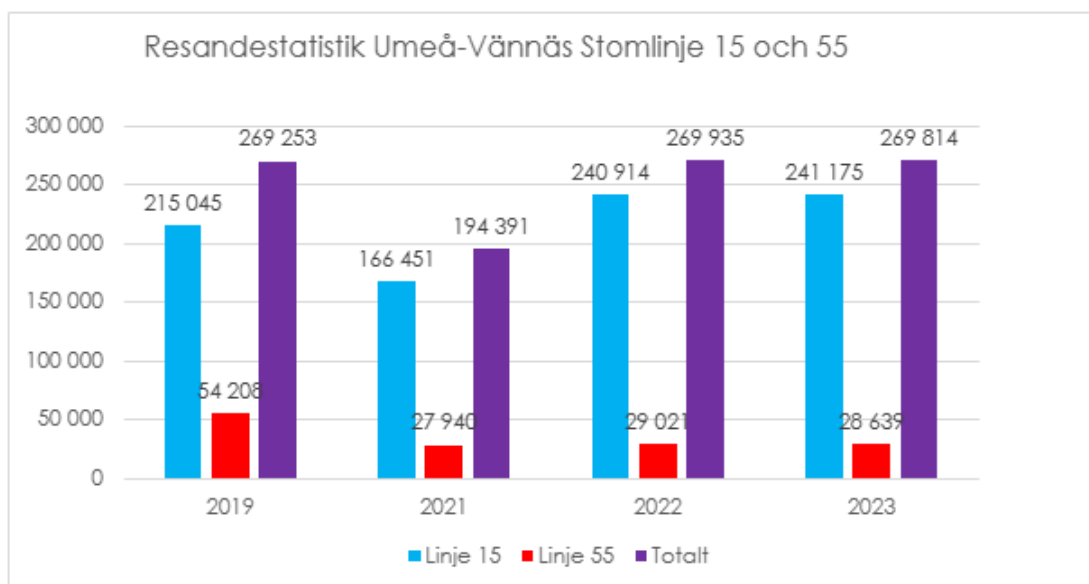
3.2 AKTUELLT LÄGE OCH STATISTIK FÖR BUSSTRAFIKEN

3.2.1 Regionens busstrafik

Linjetrafik över kommungränser så kallade stomlinjer beställs och bekostas av Region Västerbotten. Länstrafiken beställer trafiken av olika bussföretag.

- **Linje 15/55** trafikerar Vännäs – Umeå på båda sidor av Umeälven. Ett 30-tal dubbelturer går på vardagar, 15 dubbelturer på lördagar och 10 dubbelturer på söndagar. Bussarna går till Vasaplan i Umeå centrum där byte till Umeås lokalbussar kan ske. Vissa turer går även till Universitetssjukhuset, denna hållplats ligger även i anslutning till universitetet.
- **Linje 14** går mellan Åsele och Umeå med stopp i Vännäs. Antalet turer på vardagar har halverats från till fyra till två dubbelturer före pandemin på vardagar och endast en avgång istället för som tidigare tre dubbelturer på lördagar och söndagar.
- **Linje 63** går mellan Östersund och Umeå med stopp i Vännäs. Två dubbelturer vardagar, lördagar och söndagar.
- **Linje 31** med påstigning vid Hemberget E12 Vännäsby, Umeå-Lycksele-Storuman-Hemavan, 3 gånger på vardagarna, retur med två turer. En extra tur går på fredagar. På lördagar går två turer till Hemavan och på söndagar ytterligare en tur. Linje 31 ersätter den tidigare tågtrafiken mellan Vännäs resecentrum och Lycksele, med skillnaden att all påstigning sker längs E12, Hemberget, Vännäsby. Det finns dock en ringbilslinje (linje 585) som kopplar till linje 31 för sträckan Resecentrum-Hemberget.

- **Linje 61** Vindeln-Vännäs drogs på uppdrag av Region Västerbotten in av Länstrafiken från och med den 10 december 2023. Resenärer från Vindeln och Tvärålund kan istället ta tåget till och från Vännäs. För resenärer med linje 31 från Lycksele mot Vännäs innebär indragningen av linje 61 följande förändringar: På morgonen byter resande till mindre buss vid Hemberget E12 Vännäsby till en sprinter (liten buss) som först passerar hållplats Fordonshuset (ca 08:20) och därefter hållplats Liljaskolan i Vännäs. På eftermiddagen kan resande från Vännäs att ta linje 150 Bergliden-Tväråbäck från Liljaskolan kl 15.30 och kliva av vid hållplats Tväråbäck E12 kl. 15.45 där de byter till linje 31 kl. 15.45 mot Lycksele som väntar in linje 150.
- **Linje 71** Nordmaling-Vännäs går med en dubbeltur under måndag-fredag och passerar även den Liljaskolan.

Bussåkandet på den mest trafikerade linjen i kommunen, linje 15, fortsätter öka jämfört med 2022 och ligger högre än 2019 d.v.s. innan pandemin. Linje 55 har tappat något jämfört med 2022, men mycket marginellt.

3.2.2. Inomkommunal trafik

Den inomkommunala trafiken bedrivs i huvudsak mellan kommunens byar och Vännäs och Vännäsby tätorter och nyttjas till största delen av skolelever men är öppen för alla resande. Resorna i den inomkommunala trafiken varierar beroende på linje men har totalt sett ökat något jämfört med 2022. Tabellen nedan visar resande-utvecklingen på de inomkommunala linjerna.

Resor med enkelbiljett, periodkort, rabattkort, skolkort, räknaknapp och mobilappen region är inkluderade. Resestatistiken är framtagen av Länstrafiken.

Resestatistik inomkommunala busslinjerna 2019-2023

LinjeNr	2019	2020	2021	2022	2023
146 Strand-Vännäsby-Vännäs- Liljaskolan		1513	1325	3996	5 353
147 Pengsjö-Vännäs	3 216	2 542	2837	3691	4 242
148 Mjösjö-Vännäs	6 910	5 318	4309	1503*	321*
149 Harrsele-Vännäs	8 611	7 181	6442	5709	5 148
150 Bergliden-Tväråbäck-Vännäs	3 513	3 943	3503	2935	3 176
151 Fagerlund-Vännäs	5 693	5 295	5900	5875	6 107
152 Björnlandsbäck-Pengsjö-Vännäs	1 761	3 044	3574	3306	3 533
153 V.Selet-Vännäsby-Vännäs	11 480	9 769	8895	10878	11 543
154 Rödåsel-Vännäsby-Vännäs	21 714	20 037	17025	16428	17 372
Totalt	62 898	58 642	53 810	54 321*	56 795*

Tabell: Visar antalet resor gjorda per inomkommunal busslinje och år

*För linje 148 stämmer inte den registrerade påstigningsstatistiken för åren 2022 - 23 vilket beror på att bussföretaget kört med ett reservfordon utan betalsystem. Årsstatistiken blir mer korrekt genom att utgå från att antalet resande är ungefär detsamma som 2021.

3.2.3 Anropsstyrd trafik s.k. Ringbilar

Resandestatistiken visar att få idag nyttjar ”ringbil”. Användandet har dock ökat något under åren 2022-23 jämfört med tidigare år men ligger fortfarande på låga nivåer.

Ringbil	Linjesträckning	2019	2020	2021	2022	2023
580	V Selet - Vännäs	0	2	0	3	6
581	Västerbäck - Vännäs	1	7	8	9	15
582	Harrselefors - Vännäs	5	11	4	1	14
583	Bojnäs - Vännäs	0	2	1	0	0
584	Mosjö - Vännäs	0	0	0	0	0
585	Vännäs - Hemberget E12	0	0	2	2	1
794	Selet - Vännäs	1	0	10	14	13
795	Fagerlund - Jämteböle - Vännäs	1	7	11	15	8
796	Mjösjö - Vännäs	0	0	0	0	0
	Totalt	8	29	36	44	57

3.3 NULÄGE FÖR KOLLEKTIVTRAFIKENS INFRASTRUKTUR

Vägar

De nationella vägarna E12 (Vasa-Umeå-Vännäsby och Mo i Rana), väg 92 (Umeå-Vännäs-Dorotea) och ett flertal regionala vägar förbinder kommunen med övriga

delar av landet, Europavägar som E4 och E45, vilket möjliggör att det går att resa till och från Vännäs kommuns tätorter med kollektivtrafik. Investeringar i E12 runt Umeå har genomförts under de senaste åren, vilket kan bidra till att korta restiderna något till Umeå i rusningstrafik för busstrafiken.

Järnvägar

Vännäs är en järnvägsknut med 130 år av tågtrafik längs med stambanan för övre Norrland som förbinder Vännäs med sträckan Umeå-Holmsund (Vasa), men även med Tvärbanan Hällnäs-Lycksele-Storuman, vilket gör att stambanan för övre Norrland kopplas samman med inlandsbanan (Kristinehamn-Gällivare).

Det råder viss trängsel på Umeå Östras bangård i Umeå vid rusningstid på morgonen och eftermiddagen, vilket kan påverka tidtabellen för tågen till Vännäs.

Dieseltåget som trafikerat Umeå-Lycksele har tagits ur bruk och trafiken har tillfälligt pausats. Det lyfts med regelbundenhet önskemål om elektrifieringen mellan Hällnäs och Lycksele, men en sådan investering finns inte med i den nationella infrastrukturplanen som antogs 2022.

Resecentrum

Resecentrum finns i Vännäs och Vännäsby i anslutning till järnvägen. I Vännäs är järnvägsstationshuset en kulturhistoriskt värdefull byggnad med en uppvärmd väntsal. Väntsalen har öppet i anslutning till ankommande- och avgående tåg och bussar, mestadels under dagtid. Utanför stationen i Vännäs finns hållplatser för ankommande och avgående busstrafik.

På Vännäs järnvägsstation finns en tillgänglighetsanpassad entré mot perrongen. Tillgänglighetsanpassad WC finns i stationshuset och mötesplatser för ledsagning både inomhus och utomhus. Ledsagning beställs 24 timmar före avresa via Norrtåg.

2012 byggdes en ny perrong med väderskydd i Vännäsby i och med att pendeltågstrafiken längs med Tvärbanan, Umeå-Vännäs-Lycksele, återupptogs året innan.

I Vännäsby finns ingen väntsal inomhus men taktila stråk mellan parkering och perrong som kan användas sommartid. Mötesplats för ledsagning saknas.

På båda resecentrumen görs utrop för tågens ankomst/avgång och det finns informationstavlor.

Pendlarparkeringar och tillgänglighetsanpassade parkeringar med motorvärmare samt cykelparkeringar med tak finns såväl vid resecentrumet i Vännäs som i Vännäsby. Sedan 2017 finns totalt 16 publika laddplatser för elbilar vid de båda pendlarparkeringarna.

Hållplatser

Hållplatser med väderskydd finns för bussresenärer i både Vännäs, Vännäsby och även på vissa håll utanför tätorterna. Några hållplatser med rum för ett lite större antal resenärer har under de senaste åren fått nya väderskydd i glas istället för trä.

Det ska vara lätt att ta sig till och från en hållplats och särskilt under vintern, oavsett om resenären behöver ett hjälpmedel eller inte och det är därför viktigt att såväl snöröjning som sandning av hållplatserna fungerar.

Trafiksäkerhet/Säkra anslutningar

Det är viktigt att resenärer som åker kollektivt kan ta sig säkert till den hållplats där de ska börja sin resa med kollektivtrafiken. Gång- och cykelvägar finns till både resecentrum i Vännäs och perrongen i Vännäsby. Ett nytt grönt stråk med gång- och cykelväg mellan Hammarskolan/Liljaskolan och Vännäs resecentrum har färdigställts under 2022, vilket ökat trafiksäkerheten ytterligare.

Hållplatserna vid Vännäsby skola samt vid Åsgatan i Vännäsby byggdes av Trafikverket om till s.k. timglashållplatser under 2023 för att förbättra trafiksäkerheten för bussresenärerna. Detta sedan dessa hållplatser lyfts av kommunen som högt prioriterade för åtgärder till RKM.

Frågan om en vändplan längst upp på villaområdet Lägret i Vännäs prioriteras också högt av kommunen även om Trafikverket sagt nej till att den kan godkännas för regional medfinansiering via Länstransportplanen. Vändplanen behövs framför allt för att leda ut den busstrafik som har ändhållplats Lägret från att använda villagatorna till att kunna vända ner igen mot Resecentrum. Vändplanen skulle även skapa en säkrare på- och avstigning för skolelever som åker till och från Hällfors skola samt även möjliggöra ytterligare en hållplats för stomlinje 15 längre upp än den vid Grenvägen. Något som varit ett önskemål från närboende sedan regionen valde att stänga Rotvägens hållplats.

Trafikverket har beslutat om att bygga en gång- och cykelbro över Vindelälven parallellt med E12:an från Brattbysidan till Vännäsbynsidan, med hjälp av brofästena från en tidigare bro. En anslutande gång- och cykelväg ska byggas från Umevägen till bron och Vännäs kommun driver frågan om att Trafikverket ska projektera för en gång- och cykelväg längs med Umevägen, för en säkrare anslutning.

Drivmedel och fordon

De flesta tågturer med operatören Vy som går via Vännäs drivs med el. De järnvägsfordon som trafikerar linjen Umeå-Lycksele drivs med diesel på grund av att järnvägen endast är elektrifierad till Hällnäs, har nu tagits ur bruk. När det gäller bussar för regionala trafiken och för inomkommunala tankas dessa med HVO100 (hydrerad vegetabilisk olja).

Vägunderhåll

I Vännäs kommun har vi både snörika och isiga vintrar. Det ställer stora krav på snöröjning av såväl järnvägar, vägar, perronger, resecentrum och busshållplatser. Det är flera aktörer som ansvarar för olika områden när det gäller snöröjning och underhåll i kommunen.

Trafikutbud

Som framgår av tidtabellerna så finns det idag inte samma turtäthet till och från Vännäs och Vännäsby från vissa byar i kommunen, utan där är befolkningen

beroende av andra färdmedel för att kunna resa och ta sig till anslutande kollektivtrafik. Vännäs kommuns medborgarundersökning från 2023 bekräftar bilden. 70 procent av de svarande som bor utanför tätorterna anser att det är mycket dåliga/ganska dåliga möjligheter till att enkelt använda sig av kollektivtrafiken för vardagliga resor. Det är dock en liten, men inte statistiskt säkerställd, förbättring jämfört med 2021 då procentsatsen var 75 procent.

4. Trafikstrategins mål och målet om hållbara resor

I kollektivtrafikplanen görs en årlig uppföljning av Vännäs kommuns övergripande mål om att öka andelen hållbara resor samt av de mål som finns fastslagna i trafikstrategin.

VISIONEN

-I Vännäs kommun har andelen hållbara resor ökat. Alla erbjuds en god infrastruktur.

TRAFIKSTRATEGINS MÅL

-Samhällsplaneringen ska bidra till minskad klimat- och miljöpåverkan från trafiken.

- Andelen resor till fots och med cykel inom och mellan Vännäs och Vännäsby ska öka.

- Andel pendlare som väljer kollektivtrafik ska öka.

-Den fysiska miljön ska vara utformad så att alla kan ta del av samhällets service, varor och tjänster.

5. Vilka åtgärder genomförs för att nå målen?

En förutsättning för att nå visionen om att öka antalet hållbara resor och att alla ska ha en god infrastruktur, är att den infrastruktur som finns för kollektivtrafik på väg och järnväg underhålls och utvecklas. Ett mycket viktigt arbete är därför att Vännäs kommun deltar aktivt i samarbetet med Trafikverket, Region Västerbotten, andra kommuner och organisationer när det gäller att prioritera vilka investeringar som är viktiga för vår kommun för väg-och järnvägsnätet.

5.1 NATIONELL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING, INVESTERINGAR OCH SAMVERKAN

Nationell infrastrukturplan

I den nationella infrastrukturplanen för 2022-2033 från Trafikverket prioriteras investeringsåtgärder för de stora europavägarna och järnvägen under de kommande tolv åren. Här nämns bland annat investeringar för nya kontaktledningar på järnväg på sträckor där Vännäs ingår. En utbyggnad av Norrbottniabanan mellan Umeå och Skellefteå har påbörjats och fortsättningen mellan Skellefteå och Luleå inleds under planperioden, vilket kommer att korta restiderna för långvägaresor inom länet och även effektivisera järnvägssystemet.

För vägar nämns i infrastrukturplanen gång-och cykelbron över Vindelälven mellan Brattby och Vännäsby. Bron kan bidra till säkrare transporter och fler hållbara resor till och från hållplatser och resecenter. Föreslagna investeringar längs med E12:an till Umeå kan också korta restiderna med buss i rusningstid.

5.2 REGIONAL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING, INVESTERINGAR OCH SAMVERKAN

Länstransportplan

Under hösten 2022 beslutade Region Västerbotten om en ny länstransportplan för åren 2022-2033. Till denna plan skickade Vännäs kommun in förslag på investeringar som rör kollektivtrafiken när det gäller att öka säkerheten vid hållplatser, bland annat vid Vännäsby skola. Nytt i länstransportplanen är att det kommer att finnas möjlighet till att söka pengar årligen för investeringar från olika pengapotter, för t.ex. hållplatsåtgärder.

Samverkan med regionala myndigheter och företag

Vännäs kommun fortsätter att samarbeta med regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM), Länstrafiken och Norrtåg för att bland annat utveckla och förbättra avgångs- och ankomsttider, men även med att öka kollektivtrafikens attraktivitet och effektivitet genom olika åtgärder. Detta för att öka resandet bland både kvinnor och män samt för att fler ska kunna resa kollektivt till t ex arbete, studier samt kultur- och fritidsaktiviteter.

Årligen genomförs även kommunspecifika dialoger tillsammans med Trafikverket och Länstrafiken när det gäller planeringsfrågor som berör Vännäs kommun, t.ex. drift och underhåll och utveckling av statliga vägar.

Deltagande i förstudie om vätgasdrivna lok på Tvärbanan Hällnäs - Storuman.

Skellefteåkraft, Region Västerbotten med flera har startat igång en förstudie om möjligheterna till vätgasdrivna lok på Tvärbanan. E12-kommunerna, i vilken Vännäs ingår, deltar också i projektet. Syftet med förstudien är att undersöka förutsättningarna för att i ett efterföljande projekt testa och utforska hur vätgasdrivna lok kan bidra till att elektrifiera Tvärbanan Hällnäs-Storuman.

Förstudien ska också samla och förankra förutsättningarna med nyckelintressenter, bl.a. näringsliv, akademi, kommuner och region.

Stråket mellan Hällnäs och Storuman är viktig ur ett regionalt perspektiv då det bland annat bidrar till ett mer sammanhållet Västerbotten, där det är lättare att pendla mellan kust och inland. Det ska vara ännu mer attraktivt för fler människor och företag att ta tåget istället för bilen och leda till minskade Co2-utsläpp, mer gods på järnväg mm. Vidare är stråket viktigt för att bredda korridoren Europa till Mo i Rana.

5.3 LOKAL NIVÅ: SAMHÄLLSPLANERING OCH SAMVERKAN

Inom kommunen arbetar vi på många sätt för att öka de hållbara resorna:

Investeringar i gång-och cykelvägnätet

- I samband med nya detaljplaner planeras för byggandet av gång-och cykelväg i anslutning till Stationsvägen Vännäsby, Nygatan, Idrottsgatan, samt Thulegatan Vännäs.
- En ny gång- och cykelväg anläggs under 2024 längs Kungstensvägen i Vännäsby. Den kommer att gå mellan Blomstervägen och Linnévägen.

Pendlarparkeringar med laddstolpar för elbilar

Enligt Vännäs kommuns investeringsbudget ska fler laddstolpar vid Vännäs och Vännäsby resecentrum byggas under 2023-2025.

Utveckling av kollektivtrafiken på landsbygden

- För att möta upp behoven kring kollektivtrafik utanför tätorterna fortsätter kommunen att utvärdera och planera för att lägga till fler anropsstyrda linjer från/till landsbygden samt undersöka andra möjligheter för att möjliggöra för fler medborgare att nyttja befintlig kollektivtrafik.
- Kommunen fortsätter att verka för ett tågstopp i Tväråbäck. Vännäs kommun har arbetat för att få in en förstudie för detta i länstransportplanen men utan resultat.

Samverkan kring informationsinsatser för att öka antalet hållbara resor

- Kommunen arbetar med att informera och marknadsföra kollektivtrafik i samarbete med olika aktörer inom kollektivtrafik och hållbart resande för att öka andelen personer som reser kollektivt, samåker, cyklar och går.

Förbättring och renovering av hållplatser

- En ombyggnation av Vännäs resecentrum med en säkrare angöring av bussar är planerad men är beroende av att Trafikverket åtgärdar rondellen på Ö. Järnvägsgatan.
- Väderskydd i läge västerut kommer att bytas ut mot ett nytt på Hembergets hållplats vid E12 med ekonomiskt stöd av Trafikskadeföreningen samt RKM då det gamla blev påkört och rejält skadat i december 2023 och inte går restaurera.

Kommunal samverkan kring planering

- Kommunen arbetar för att ständigt förbättra samverkan med övrig samhällsplanering i kommunen tillsammans med tjänstepersoner och politiker, samt även med entreprenörer och andra organisationer/myndigheter.

- Kommunen arbetar efter tydliga rutiner för att gynna kollektivtrafik och för att skapa säkra gång- och cykelstråk i detaljplaneringen kopplat till ombyggnation och nybyggnation i kommunen.

Uppföljning av kommunmedborgarnas attityder till kollektivt resande

Liksom 2021 deltog Vännäs kommun hösten 2023 i SCB:s stora medborgarundersökning där 376 medborgare i Vännäs svarade på enkäten. Utfallet i frågor gällande resande och kollektivtrafik blev så här.

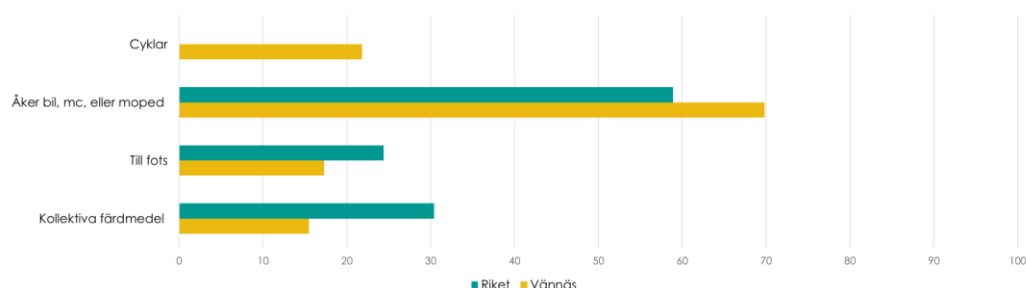
Resor och kommunikationer

Vad tycker du om...

Resor och kommunikationer

Hur brukar du oftast göra dina vardagliga resor, tex till arbete, skola eller fritidssysselsättning?

6. Vännäs kommuns trafikbeställning

Trafikbeställningen inför perioden december 2024 till december 2025 består av i

stort sett oförändrad trafik jämfört med innevarande period. Inga större förändringar är beslutade.

6.1 RINGBILSTRAFIK

Ingen förändring jämfört nuvarande beställning.

6.2 LINJESPECIFIKATIONER

Nedan följer detaljerad linjeinformation för inomkommunala busstrafiken inför trafikbeställningsperioden december 2024 till december 2025 som är oförändrade från föregående trafikbeställningsperiod.

146 Strand-Vännäsby-Vännäs-Liljaskolan

1. Entreprenör; Vännäs Buss.
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 580
3. Trafikuppgifter
Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

147 Pengersjö – Vännäs

4. Entreprenör; Vännäs Buss.
5. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag.
Under skolornas lov – ringbilslinje R 583
6. Trafikuppgifter
Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

148 Mjösjö – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 582 och R 796.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

149 Harrsele – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 582.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

150 Västerbäck – Tväråbäck – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi

2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 581.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

151 Fagerlund – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 795.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

152 Hjäggsjö – Björnlandsbäck – Pengsjö – Vännäs

1. Entreprenör; Vännäs Buss.
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 583 och R 584.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran

153 V Selet – Vännäsby – Vännäs

1. Entreprenör; Vännäs Buss.
2. Turer; M-F, 2 dubbelturer. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 580.
3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

154 Rödåsel – Vännäsby – Vännäs

1. Entreprenör; Sjöströms buss/Vilhelmina taxi
2. Turer; M-F, 1 enkeltur Rödåsel – Vännäs samt två turer Vännäs – Rödåsel. Skoltid - läsår utom höst-, jul-, sport- och påsklov samt fredag efter Kristi himmelfärdsdag. Under skolornas lov – ringbilslinje R 794.

Tillägg; tur 150-8, en ny tur med avgångstid 15.20 från Vännäs RC med samma körväg som den andra eftermiddagsturen men trafikerar även V. Vännfors och hela den västra sidan av älven om resande finns.

3. Trafikuppgifter; Befordran av grundskoleelever och allmän personbefordran.

Malin Karlsson

Kollektivtrafiksamordnare